

гами навколишнього середовища й самостійно ставити перед собою цілі й завдання, аналізувати та визначати життєві перспективи.

Успіх у діяльності стає можливим завдяки педагогічній підтримці, а це означає:

- вірити в кожну дитину та її можливості;
- уміти оцінювати не особистість, а дії та вчинки;
- бачити цінність не тільки в результаті, а й самого процесі взаємодії з дитиною;
- виявляти увагу до кожної дитини, заохочувати її;
- допомагати кожному учневі в пошуку власного «Я», у збереженні унікальності [3].

У пізнавальній активності учнів важливе місце має педагогічне стимулювання, котре дає можливість заохочувати діяльність вихованців та створювати умови, за яких учні здатні навчатися із найбільшою ефективністю та найменшою напругою.

Головною метою виховання та навчання особистості є її всебічний розвиток. Його можна досягти шляхом залучення дитини до різних видів діяльності, постійного і цілеспрямованого формування пізнавальних здібностей. Тому в процесі навчання треба стимулювати й спонукати дітей до самостійної пізнавальної активності[1].

Література

1. Кудрявцев В.Т. Проблемне навчання: витоки, сутність, перспективи / Кудрявцев В.Т. – М.: Знание, 1991. – 216 с.
2. Литвиненко І.П. Багатоканальна діяльність – засіб розвитку пізнавальної активності / Литвиненко І.П.. – К.: Просвіта, 2002. – 316 с.
3. Щукіна Г.І. Педагогічні проблеми формування пізнавальних інтересів учнів / Щукіна Г.І.. – К.: Либідь, 1998. – 274 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З БІОХІМІЇ

Монастирська С.С., Баб'як Л.П. (м. Дрогобич, Україна)

У кредитно-модульній системі навчання студент трактується як активний суб'єкт, який не тільки сприймає подану викладачем інформацію, а й самостійно опрацьовує навчальний матеріал під керівництвом викладача, виконує завдання проблемно-пошукового та навчально-дослідного характеру. Реформування освіти супроводжується впровадженням прогресивних навчальних технологій, ефективних методів організації навчальної роботи і, зокрема, самостійної роботи студентів [2, с.95].

Самостійна робота студента – один з основних і ефективних методів оволодіння навчальним матеріалом, що забезпечує глибину й міцність знань, допомагає набути навичок творчого і самостійного вирішення професійних завдань у майбутній діяльності [1, с.4]. Самостійна робота – це праця, в якій повинна переважати відповідальність і бажання до „навчання з захопленням”. Така плідна педагогічна ідея вимагає усвідомлення студентами необхідної боротьби за якість навчання, за своє професійне становлення. Тому процес самостійних занять необхідно організувати так, щоб кожен майбутній спеціаліст уже з перших днів навчання набув навичок творчої самостійності, випрацьовував бажання до безперервної самоосвіти.

Для організації самостійної роботи необхідно:

- точно визначити мету;
- зосередитися на головному;

- обмірковувати стимули, які дозволяють перевести самостійні заняття з категорії „потрібно” до категорії „хочеться”;
- встановити реальні терміни виконання одержаних завдань і суворо їх дотримуватися;
- здійснювати відповідний контроль за самостійним виконанням одержаних завдань;
- будувати самостійну роботу із перспективою на кінцеву мету.

При вивченні біохімії основний теоретичний матеріал подається студентам на лекціях, набуття практичних навичок і вмінь досягається на лабораторних заняттях, однак розв’язування проблемних, пошукових та тестових завдань залишається поза аудиторною роботою.

Виходячи зі значного обсягу навчального матеріалу з біохімії, самостійна робота у засвоєнні знань з цього предмета є надзвичайно актуальною.

Самостійна робота передбачає різноманітні форми її – діагностичне тестування рівня знань, розв’язання ситуаційних і проблемних завдань, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, експеримент.

У структурі методичного забезпечення дисципліни „Біохімія” особливе значення мають матеріали до самостійної роботи студентів. Нами запропонований методичний посібник, де вміщені різні типи самостійних робіт, які ґрунтуються на використанні як теоретичного, так і практичного матеріалу. До кожної теми з біохімії розроблені тестові питання і ситуаційні завдання і вправи, які сприяють поглибленню теоретичних знань, стимулюють інтерес до активної самостійної роботи в процесі вивчення біохімії.

Тестові завдання дають змогу стимулювати систематичну роботу студентів над навчальним матеріалом, активізувати пізнавальну діяльність, здійснити самоконтроль та самоперевірку знань шляхом відповідей на поставлені питання, краще підготуватися до модульних контрольних робіт.

Проблемні та ситуаційні завдання допоможуть визначити і сформулювати взаємозв’язки між окремими феноменами, доводячи їх до створення гіпотез і закономірностей, навчать користуватися набутими знаннями і вміннями в різних життєвих ситуаціях, ефективно застосовувати їх на практиці.

Важливим етапом в організації самостійної роботи є контроль і самоконтроль за виконанням завдань. Оцінювання самостійної роботи можна відобразити у системі кредитно-модульного навчання, надаючи певну кількість балів за виконані завдання, які враховуються при виставленні сумарної модульної оцінки з предмета. Оскільки у навчальних планах часу для контролю за самостійною роботою студента не передбачено, вважаємо за доцільне ввести.

Кінцевою метою організації самостійної роботи повинно бути формування стійкої потреби до систематичного поглиблення знань з кожного предмету, творчої ініціативи і пошуку для безперервного професійного зростання.

Без вирішення проблеми покращення самостійної роботи студентів домогтися підготовки спеціалістів сучасного рівня практично неможливо.

Література

1. Васильєв А.В., Січова В.І. удосконалення організації самостійної роботи і контролю знань студентів / Нові технології навчання. Наук.-метод. Зб. Вип. 17. / Ред. кол.: В.О. Зайчик. – К.: ІЗМН, 1996. – 176 с.
2. Острянюк М.М. Сутність, організація та методика самостійної роботи студентів / Вища школа: проблеми, пошук, тенденції. – Матеріали науково-методичного семінару. – Чернігів. Вип. II. – 2001. – 131 с.